

Foaia Diecezană

Ob. Bibliotecii a Universității Reg. Ferdinand I

Organul oficial al eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

Inserțiuni:

Pentru fiecare centimetru patrat
câte 300 Lei

APARE DUMINECA

MANUSCRISELE SE VOR TRIMITE PE ADRESA
CONSILIULUI EPARHIAL, SECȚIA CULTURALĂ

Episcopia ort. rom. Caransebeș
cont. C. E. C. Nr. 89.676.

† Iconom stavrofor Dr. GHEORGHE CIUHANDU

Doliul Bisericii Crișaneî trece hôtarul în Binat și ajunge cu aceeași intensitate în eparhia noastră.

A murit Păr. Ic. Stfor. Dr. Gheorghe Ciuhandu.

Nu ne putem opri numai la anunțarea tristă a acestei treceri spre cele eterne, fără ai cinsti memoria și ai sublinia râvna și munca depusă cu bun rod în ogorul Bisericii și al Neamului.

S'a născut la 23 Aprilie 1875 în Roșia, Jud. Bihor, din veche familie preoțească.

Școala secundară o face la Beiuș, teologia la Arad, ca mai apoi să fie trimis bursier al eparhiei Aradului la Facultatea teologică din Cernăuți, unde e promovat doctor la 23 Aprilie 1905.

În 1908 este diaconit, în 1910 îl găsim preot și protopop, iar 1936 iconom stavrofor.

Dela 1 Mai 1905, până la 1 Sept. 1939, când iese la pensie este referentul secției culturale a Consiliului eparhial din Arad.

Din tinerețe a început lupta, și a câștigat-o, lupta pentru libertatea și independența Bisericii și a Neamului, fiind astfel pe linia sfântă a strămoșilor: *bun creștin și bun român.*

Lupta sa nu a fost pe margina pericolului și ascunsă, ci scrisul său a desvăluit nedreptatea, perfidia și pericolul acolo unde se găsea și se arunca în mijlocul furtunei, știind că lumina nu luminează de sub obroc și nici nu se așează la marginea întunericului, ci în mijlocul lui.

Așa a știut și așa a apărut trăinicia Bisericii străbune și sbuciumata viață a Românilor de dincoace de muți, aprizându-se din curajul public al mucenicilor și al martirilor Neamului.

Peste 60 de opere bisericești, istorice și culturale a lăsat urmașilor săi.

Mult suflet a pus și'n articolele sale din revistele și gazetele Aradului, Bucureștiului și Cernăuțiului.

Cea mai multă pricepere și mai deosebit tact l-a pus la conducerea *Asociației clerului ortodox ardelen* „*Andrei Șaguna*” al cărei președinte a fost dela 1922 până la moarte (29 Aprilie 1947).

Stăruia să organizeze preoțimea Neamului ca să fie un organism viu, respectat, misionar și cuceritor, întru toate cu „*crucia'n frunte*”.

Intelecții Neamului l-au primit în vara trecută între membrii Academiei Române.

Dumnezeu l-a trecut în liniștea cerurilor în al 72 an, pentru odihna binemeritată după o viață atât de încărcată.

Mormântul e prea proaspăt ca cuvântul să găsească expresia meritelor și rodul semințelor semănate de părintele Gheorghe Ciuhandu. Vremurile îl vor aprecia și așa ca la locul său nepieritor, pentru tot ce a făcut acestui popor românesc și creștinesc.

Ilie Câmpianu

PARTEA I

Inceputurile mănăstirii**din Valea Godinovei****și viața ctitorului ei:****Protos. Macarie Gușcă**

(Continuare)

Dela centru, Arhim. Filaret Musta interveni, în acest conflict, cu toată autoritatea sa și Consistorul diecezan, cu „decisul“ Mr. 2603/1904, din 31 Iulie 1901, hotărî următoarele: *„Teritoriu donat de Nicolae Drăgălina din Recița-română și locul „Izvorului“ se declară scos din apartenența parohiei Vasiova, având acest teritoriu a servi pentru interese mai mari religioase și morale. Prin urmare se declară, că, drept de a servi și a celebra serviciile dumnezeiești în acel loc și credincioșilor care își caută mângăere sufletească peregrinând la „izvor“ are. acel preot, care este respective va fi instituit de Consistoriul diecezan“*¹.

Nu se liniști bine Păr. Macarie, când avu de suferit cea mai mare umiliață din partea „protopretorului cercual“. Acesta îl chemă la sine, printr'un servitor, și-i spuse cuvinte aspre, pe care Păr. Macarie le primi cu fruntea plecată. „Pe ce bază faci Dta colecte? îl întrebă „omul stăpânirii“ „Vrei să te bag la răcoare?“ „Voi, călugării, vagabonzi îmbrăcați în haine de pomană de prin România“... și-i spuse cuvinte ofensatoare, pe care nu le mai putem reproduce.

Nu-i venea să creadă că lui i se adresează cuvintele de ocară și amenințările cu închisoarea. Ce tăcuse el? Adunase obolul creștinilor pentru un scop atât de nobil. Și dacă el călcase, cumva, legile țării, pentru care motiv i se aruncau cuvinte înjositoare, care împietau viața atâtor cucernici misionari și slujitori ai lui Hristos?

Desorientat, Păr. Macarie ceru sfatul Prot. Maxim Popovici. Acesta se juse cu el la înflăcărutul naționalist Dr. Valeriu Branisce, redactorul „Drapelului“ din Lugoj, care se afla în Bocșa, într'un concediu de odihnă. Pe lângă aceștia, mai inteveniră „în cauza monahului Macarie“ și alți fruntași ai vieții românești din Bocșa și siliră pe temutul „Protopretore“ să „nu se mai atingă de un om care n'a făcut decât bine

pentru semenii săi“. Ierodiaconul Macarie fu sfătuit să ciară avizul episcopului diecezan și „concesiunea“ Vice-comitelui din Lugoj, pentru a putea colecta în întreg „comitatul Caraș-Severin“. Dr. Valeriu Branisce îi scrisese cererea pe care o înaintă Consistorului. Acesta făcu o adresă „Inclitului Oficiu de vice-comite al comitatului Krassó-Szörény în Lugos“, cu următorul cuprins: *„Pe proprietatea Consistoriului diecezan, în teritoriul comunei Vasiova, cercul Bogșa, se ridică o casă de rugăciune respective capelă împreună cu apartinențele ei, pentruca să servească de adăpost călătorilor, de o parte, iară de altă parte acelor care din pietate doresc să cerceteze acel loc; speșele necesare la aceasta se adună prin colectă publică. Deci ne luăm voce a recerca Inclitul Oficiu de vice-comite ca să binevoiască a da permisiune de a se face colectă în comitatul Krassó-Szörény. Cu colecta se concrede ierodiaconul Macarie Gușcă și Pavel Anfilă, a căror descriere a persoanei se alătură sub /, împreună cu un libel de colectă“*.

Autorizația a fost obținută prin intervenția Prot. Dr. Gh. Popovici din Lugoj și nimeni, de acum înainte, nu mai avu puterea să oprească zelul Păr. Macarie. A pornit la lucru cu o însuflețire nouă. Se simțea mândru că a fost umilit pentru Hristos și pentru biserica celor însetați de învățătura Lui.

Credincioșii îl primeau, în urma acestor incidente, cu mai mult respect și-l asemănau cu misionarii din primele veacuri ale creștinismului.

La colecta pe care o făcea prin satele din Județ, Păr. Macarie a contribuit personal, cu o însemnată sumă, câștigată pe „lucrurile mâinilor sale“. În zilele de lucru se angaja la coasă sau la sapă și adauga la colectă ceea ce câștiga. Iar Duminica și în sărbători își continua colecta printre credincioși, cărora le ținea luminoase predici. De multe ori, flămând și zdrobit de drumuri lungi, se simțea desnădăjduit. Se simțea, uneori, prea slab pentru un plan așa de mare. Dar întorcându-se în singurătatea din Valea Godinovei, își regăsea încrederea și însuflețirea dela început. Măsura cuprinsul cu ochii, alegea locul potrivit și bătea țărushi în pământ zicându-și: „aici va fi altarul bisericii!“.

Cap. XI.

...Să facem măcar un „schituleț!“

Acest îndemn îl adresa Păr. Macarie preoțimii și credincioșilor din eparhie, într'un „apel“ tipărit în peste o mie de exemplare. Apelul începea cu cuvintele Sf. Scripturi:

„Cuvintele acestea să fie în mintea voastră și în sufletul vostru, și să le spuneți fiilor voștri, când ședeți acasă, când mergeți pe cale, când vă culcați și când vă șculați“ (A doua lege, a lui Moise c. 6, v. 6—7). Și să știți, scria Păr. Macarie că „noi cu deosebire-românii din diecesa Caransebeșului, nu avem atari mănăstiri, pentru cei ce ar dori să trăiască izolați de lumea șomotoasă și pentru mângăierea celor scârbiți, precum și spre folosul creștinilor din jur. Lipsa unor atari mănăstiri a simțit-o și erașia noastră bisericească. Dovada evidentă despre aceasta este memorandumul ce l-au prezentat mai anii trecuți prelații noștri bisericești Maestății Sale Impăratului și Regelui Francisc Iosif I, pentru esoperarea mănăstirilor cel puțin din jurul nostru, care sunt situate pe teritoriul român. Diecesa Caransebeșului vrând să aibe cler monahal este nevoită să alege la mănăstirile din alte eparhii...“ „O, Preoțime parohială“, să facem și noi măcar „un schituleț“ „care cel puțin să poarte numele de mănăstire...“ „Apelăm deci... la tot sufletul ortodox, rugându-ne spre a ne sprijini la această întreprindere și la acest monument de pietate, contribuind cu dinarul lor... de la văduva cea mai săracă până la cel mai avut“... căci „din jertfele benevole ale creștinilor vom să înălțăm acest locaș!“

Cât zel și câtă înțelepciune avea Păr. Macarie! Și bunii creștini, la care el făcea apel, l-au înțeles și l-au sprijinit. Ba chiar unii dintre ei fac dovada unei deosebite înțelegeri. Astfel în 24 Mai 1904, aceeași jertfelnici creștini, pe care i-am mai găsit în rândurile donatorilor: G. Perian, I. Popovici, C. Stancovits, M. Oancea, F. Matei și A. Pocrean, roagă Ven. Consistoriu să exopereze un împrumut de 2000 cor. punând garanție toată averea lor. Căci, scriu ei „după ce Păr. Ierodiacon Macarie a făcut tot posibilul pentru strângerea de ajutoare în favoarea edificării mănăstiri“ și neavând speranța să adunăm suma necesară până la toamnă, deoarece recolta va fi slabă anul acesta, pentru a nu fi de ocară înaintea străinilor,

noi am socotit că ar fi bine să anticipăm suma necesară... și să începem anul acesta lucrările de clădire“.

Fondul pentru zidirea bisericii, dispunea, în vara anului 1904, de aproximativ 7000 cor., și astfel se puteau începe lucrările, care, după calculul experților consultați de Păr. Macarie, se puteau urca până la suma de 6000 cor. (o parte din acești bani erau subscriși dar neincasați).

Păr. Macarie și „epitropia mănăstirii“ consultă mai mulți specialiști, arhitecți și maestrii zidari, obținând două planuri de biserică. Unul este făcut de expertul tehnic consistorial Alexandru Balaș și celălalt e făcut în mod gratuit, de arhitectul din Oravița Dimitrie Boitor.

În 29 Septembrie 1904, epitropia raportează Consistorului că „materialul de lipsă este gata adunat și adus mai tot în fața locului“. Înaintea planul expertului tehnic Balaș și pe cel al arhitectului Boitor, cu „specificațiunile“ fiecăruia și roagă Ven. Consistor să aprobe planul care se apropie mai mult de forma și stilul bisericilor din România și zidirea să se facă astfel ca, la caz de lipsă să se poată mări.

Consistorul diecezan cu Nr. 3469 R. ex. 1904, din 5 Octombrie 1904, încuviințează începerea lucrărilor pentru zidirea unei „biserici-mănăstiri“, „având a se da lucrările în întreprindere pe calea licitațiunei minuende, ce se va publica în Foaia Diecezană“. Pe baza rezultatului licitației, protopopul și epitropia vor „încheia un contract de întreprindere“. Se aprobă „planul și specificațiunea expertului tehnic consistorial pentru ea, deoparte este mai estin (5957 cor. 45 fl.), iar de altă parte, este mai spașios atât în ce privește altarul cât și locul bărbaților și femeilor, decât planul compus de arhitectul D. Boitor“. În continuare, se îndrumă epitropia să consulte și alți bărbați pricepuți, pentru a alege locul cel mai potrivit pentru așezarea bisericii, făcându-se o „schită a locului“ care se va înainta spre aprobarea consistorului.¹

După ce s'a publicat în Foaia Diecezană „planul și specificațiunea de măsuri și spese“, licitația minuendă, cu „prețul de strigare: 5957 cor. 45 fl.“ s'a ținut în ziua de 18 Noembrie st. v. (1 Decembrie) 1904 în cancelaria protopresbiterală din Bocșa-montană. Comisia înstituită spre acest

scop, de Consistor, s'a compus din: Prot. Maxim Popovici, Pr. Petru Ieremia, Const. Stancovici și Ierod. Macarie. La licitație s'a prezentat un singur maestru zidar: Nicolae Bojincă din Bocșa-montană. Acesta însă n'a acceptat „specificațiunea“ aprobată de episcopie, ci a înaintat o „ofertă“ nouă, la un preț mai urcat. Din această cauză licitația s'a amânat.

Pentru a nu întârzia lucrările, membrii fondatori C. Stancovici și Iosif Popovici, declară, în scris, că se angajează la executarea lucrărilor de zidire a bisericii, pe baza „specificațiunii“ aprobată pe Consistoriu, fără nici o remunerație, dar „după documentarea în mod demn de credință a tuturor cheltuielilor... eventualul supraerogat, să li se restituie după finirea și colaudarea zidirei“.¹

Oferta lor însă, nu se putea aproba, fiindcă epitropia nu avea posibilitatea să prevadă până la ce sume se pot ridica toate cheltuielile de zidire.

Peste trei zile, maestrul Ioan Muntean din Bocșa-montană, înaintează o cerere episcopiei, în care declară, printre altele: „Subscrisul din considerare că nu voesc de fel a mă bucura de vreun câștig dela această zidire, ci mai mult din pietate și din iubirea ce o am către credința strămoșască și cu deosebire către o mănăstire românească nou înființată, care ar fi unica din diecesa noastră... mă declar solemn că mă învoesc a primi edificarea Sf. Mănăstiri, cu prețul stipulat în specificare de 5957 cor. 45 fl“².

Epitropia „zidindei biserici“ se bucură de această ofertă dar, în același timp, se îndoiește că maestrul Munteanu va putea duce la bun sfârșit lucrul început cu o sumă așa de mică și „n'ar fi bine, scrie Par. Ieremia, să ajungem cu cauzele bisericești la autoritățile civile“.³ Maestrul Munteanu este „om onorabil și priceput“ dar... suma care i se pune la dispoziție e prea mică.

Consistorul diecesan, în ședința sa din 11 Martie 1905, cu decisul Nr. 600 B/1905, aprobă „oferta“ maestrului Ioan Munteanu și dispune încheierea contractului pe baza „planului și specificațiunii de măsuri și spese“ compuse de expertul tehnic Al. Balaș.

Cap. XII

Punerea pietrii fundamentale

În 29 Martie 1905 se semnează contractul cu maestrul Ioan Muntean, care se aprobă de Consistorul diecesan în 7 Aprilie 1905. Din partea episcopiei, semnează acest contract: Maxim Popovici, protopop, Petru Ieremia, preot în Călnic, Macarie Gușcă, Gh. Drăgălina, C. Stancovits, Gh. Perian și Al. Balaș.

Consistorul diecesan aprobă contractul cu decisul Nr. 1101 B/905, din 7 Aprilie 1905, cu foarte mici modificări.

Astfel, după 8 ani dela inițiativa lui Nicolae Drăgălina și după doi ani de intensă activitate a Păr. Macarie, în primăvara anului 1905, încep lucrările de zidire a bisericii din Valea Godinovei.

„In ziua de 2/15 Mai 1905 (Luni), raportează Prot. Maxim Popovici,¹ cu asistența mai multor preoți, am săvârșit, în prezența unui public numeros de circa 2000 persoane, serviciul prescripș pentru punerea fundamentului la biserică, rostind atât eu cât și monahul Macarie Gușcă câte o cuvântare potrivită actului însemnat“.

„Ziua în care s'a sfințit fundamentul bisericii, imi spunea Păr. Macarie, nu o voi uita niciodată“ Luni dimineața, când răsărea soarele (2/15 Mai) Păr. Macarie înconjurat de câteva sute de pelerini, făcu trei mătânii spre răsărit și rosti o rugăciune care emoționează sufletul asistenței. Iși lipi fruntea de pământ și vărsă lacrimi de bucurie și de mulțumire. Luă apoi o sapă din mâna unui muncitor și lovi câteva minute pământul cu setea unui căutător de comori. Muncitorii se porniră la lucru în urma lui și astfel începu fundamentul bisericii...

Văzând popor mult adunat din Caransebeș, din Lugoj și din toate satele, Păr. Macarie găsi prilejul să-i amintească, aproape plângând de bucurie că, „a sosit timpul a se lăsa de datina de a merge la Maria-Radna și a peregrina la locurile noastre spre a asculta dumnezeiască slujbă în limba strămoșască“. Era așa de optimist Păr. Macarie, încât declară în fața mulțimii că „în 3—4 săptămâni biserică va fi sub acoperiș“...

Intr'adevăr, zidurile se înălțau surprinzător de repede. Din toate părțile Păr. Macarie primea daruri și ajutoare. El însuși

1. Arhiva ep., Nr. 4442/1904, III — 190—897.
2. Arhiva ep., Nr. 4197/1904, III — 190—897.
3. Arhiva ep., Nr. 4518/1904,

1. Nr. 182/905, din 9/22 Mai 1905.

făcu un drum până la Viena, fiindcă avea acolo „mulți români și creștini cu stare bună și inimă înțelegătoare“. Nu se întoarse cu mâna goală. Dela Viena aduse cărți, obiecte de cult și câteva sute de coroane. Dar mai ales, era bucurios că a dus și la Viena „vestea pe care trebuie s'o știe tot poporul nostru de lege românească“. Vestea aceasta o împărtăși Păr. Macarie, în scris, mănăstirilor din România și Athos. „*Vom avea și noi o mănăstire românească*“ scria el pretutindeni.

Epitropia mănăstirii recunoaște și confirmă meritele osârduitorului monah, în nenumărate rapoarte. Mai ales Păr. Ieremia scrie, cu orice ocazie, numai cuvinte de laudă la adresa lui, numindu-l „*adevăratul ctitor*“ al bisericii dela Izvor.

Cap. XIII

Zidurile s'au înălțat, altarul este gata!

În dimineața zilei de 1/14 August 1905, Păr. Macarie întâmpină, plin de bucurie, pe Păr. Ieremia cu texte blânde: „Zidurile s'au înălțat, altarul este gata! Chemăți Achiereul să le binecuvinteze!“

Epitropia comunică acest lucru episcopiei, rugându-o să dispună „colaudarea lucrărilor“. Sunt propuși pentru comisia de colaudare câțiva experți tehnici din Reșița și Bocșa. Dar aceștia sunt străini de neamul și credința poporului nostru. La timpul potrivit însă, Dumnezeu a trimis „pe unul de ai noștri“, cum ne spunea Păr. Macarie, și anume pe inginerul din România: *Aurel Diaconoviciu*, „*carele fiind în Bocșa montană la schimbarea aerului, n'a cerut nici o plată ci din pietate a făcut colaudarea*“.¹

Inginerul Aurel Diaconoviciu, însoțit de Prot. Maxim Popovici și terod. Macarie, examinează foarte amănunțit edificiul bisericii. În „protocolul de colaudare“² el constată că, în general, clădirea e construită conform planului elaborat de expertul tehnic consistorial și aprobat de Consistoriul diecezan cu Nr. 600 B. 1905 și 1807 B. 1905. Constată însă unele defecte care se cer reparate. Astfel: „construirea boltilor dela și între turnuri e defectuos construită, legătura și rosturile sunt prea mari, fără însă ca să prezinte pericol de deformare. Pavajul va trebui să fie bine curățit și

șlefuit. Se recomandă așezarea unei legături între parapetele celor două brațe ale treptelor de sub turnul din stânga. Acoperișul e defectuos și nu poate fi primit decât dacă se repară, dându-se o altă înclinație scocurilor pentru a se împiedeca staționarea apei. Rezumând constatările, inginerul din România scrie: „*Lucrarea în general, deși nu prezintă finețea recerută, totuși în vederea prețurilor minime, poate fi declarată ca satisfăcând recerințelor legitime și ducerea la bun sfârșit a impus antreprenorului-jertfe materiale remarcabile*“.

În fine, recomandă epitropiei „să facă săpăturile între altar și deal și zidul de apărare și rigolele de scurgerea apelor căci, altfel, clădirea va fi atacată de umezeală și răul nu se va putea înlătura decât cu mare greutate“.

Consistorul diecezan, în baza protocolului de colaudare, dispune epitropiei ca să ia măsurile de rigoare pentru delaturarea scaderilor constatate cu ocaziunea colaudării bisericii“.¹

În toamna aceluiaș an, epitropia raportează că s'a conformat ordinelor mai înalte și toate „scăderile au fost delaturate“² și astfel exteriorul bisericii, cu două turnuri, a fost terminat, așa cum se afla până în zilele noastre.

Este locul să amintim că m.estrul Ioan Muntean a terminat această biserică cu o jertfă personală de 400 fl. A executat și unele lucrări neprevăzute în plan, iar altele le-a modificat după cum i s'a cerut de epitropie, fără ca să se gândească la urcarea devizului în favoarea sa. Consistorul diecezan i-a mulțumit pentru jertfa ce a adus-o iar vadiul de 10%, pe care urma să-l ridice de abia după trei ani, l-a estradat chiar la terminarea lucrărilor de zidire.

„Schitululeț“ Păr. Macarie a devenit o biserică frumoasă și încăpătoare, pentru pelerinii cari vor veni, în fiecare an, să caute întărire sufletească. Și cu aceasta el își consideră sfârșită misiunea pe care o primise. În 12 Septembrie 1905, el roagă pe episcopul său să binevoiască „a decreta biserică dela „Izvor“ de schit respective de mănăstire și tot odată a organiza o administrație conform prescrișelor canonice. Altcum, scrie el, starea mea la biserică dela dela „Izvor“ este anticanonică și

1. Rap. Of. prot. din Bocșa-m., Nr. 377/905, din 22 Septembrie 1905.

2. Arhiva ep., Nr. 2743 B./1905, III — 190—897.

1. Arhiva ep., Nr. 2743 B./905 din 25 August 1905, III — 190—897.

2. Arhiva ep., Nr. 3533/905, III — 190—897.

ilegală, în contra votului meu depus solemn înaintea altarului la intrarea mea în cinul monahal". Episcopul îl liniștește însă, răspunzându-i că decretarea bisericii de „schit sau mânăstire“ se va face după târnosire, iar starea lui la „*acest loc nu se poate considera ca necanonică și ilegală, deoarece dânsul este rânduit din partea episcopului său legal*“¹

(Va urma)

Prot. Dr. M. Bănescu

Nu vă înșelați; vorbele rele strică obiceiurile bune (I. Cor. 15, 33)

Cea mai mare bucurie este într-o familie creștină, când se naște un copil pe lume — care să rămână urmaș în gospodărie și toiaș la bătrânețe. Când acest copil crește mai mare, cu câtă duioșie în suflet îi împreună mama micuțele lui degete ca să-l învețe să-și facă semnul crucii, mai târziu Tatăl nostru, Născătoare de Dumnezeu, Inger, ingerașul meu. În familie aude copilul mai întâi numele lui Dumnezeu, aci se sădește în el frica de o putere mai înaltă, de Dumnezeu, care a făcut lumea văzută și cea nevăzută. Părinții evlavioși, îndeosebi bătrânii și bătrânele nu plecau în vechime la s. biserică fără micii-nepoței de mână. Aici auziau prima dată cântările ingerești, aci gustau prima dată anafora sfințită din mâna preotului. În noaptea învierii Domnului — nimeni nu rămânea acasă, dela copilul cel mic până la moșneagul încărunțit și gârbovit de muțmea anilor, toți cu mic cu mare erau de față la marea slujbă din miez de noapte a învierii Domnului.

Ce bucurie pe copii, ce fericire pe părinți, când în zorii zilei învierii prima dată — făcându-și semnul crucii, cu lumânarea de ceară curată în mâni — gustau paștile Domnului.

Copiii creșcuți în acest duh — deveneau cu timpul oameni buni, temători de Dumnezeu, blânzi ca porumbeii, și înțelepți ca șerpii. Bătrânii erau povățuitorii spre bine ai copiilor, iar copiii știau ce respect trebuie să arăte față de cei bătrâni.

Dar ca un vis au trecut vremurile patriarhale de odinioară. Pretutindenea aceeași plângere că viața religioasă în familie a slăbit. Familia a alungat pe Christos din cercul ei de viață, trăește într'un veac cu prea mulți irozi și cu apucături păgâne. (Pr. V. Coman). Nici bătrânii, nici tinerii nu mai fac ce făceau înaintași lor. Tot mai puțini bătrâni urcă dealul spre biserică Domnului, iar ce privește tineretul, aproape deloc. Presupun că nici mamele de azi nu mai pun preț pe creșterea copiilor lor în frica lui Dumnezeu. De aici înstreinarea, de aici nepăsarea față de tot ce-i spre preamărirea lui Dumnezeu și a așezăminelor rânduite de El. Crescuți departe de biserică și de poruncile ei, devin când sunt mai mari și neascultători față de părinți, cât și copii răi în societate.

Și vina părinților e mare, cum a zis S. Ioan Gură de aur: „Părinți nu se pot numi acei cari nasc copii, ci acei cari cresc pe copii“.

Mulți părinți nu opresc copiii lor dela tutun, dela alcool, dela petreceri, prin ce vițiul prinde trădăcini și cu timpul nu mai este leac pentru îndreptarea lor. Părăsind băncile școalei intră în tovărășia copiilor răi dela cari învață toate apucăturile și năravurile rele. De altcum se și vede pe tineretul nostru că este pornit spre degenerare, că între tinerii ce merg spre recrutare, nu vezi decât oameni pitici, îmbătrâniți înainte de vreme.

O sete nebună a cuprins tineretul nostru, îndeosebi după petreceri și desmierdări, parecă nicidecum așa de pronunțat ca în zilele noastre. O lume întreagă se vaetă de scumpetea tuturor articolelor, dar nimeni nu se plânge de banii ce-i aruncă pe tutun, pe băuturi și pe lăutari.

Cuvântul nostru suhă în pustiu și pe zi ce trece patimile sporesc ca ciupercile după ploae.

Un proverb eșit din mintea clară a bătrânilor noștri-zice: Ferice de acela cărui îi spui o vorbă și înțelege zece și vai de acela căruia îi spui zece și nu înțelege nici una.

Pr. Nicolae Văleanu

Oastea Domnului

În ziua de 21 Mai a. c. (Sfinții Constantin și Elena) s'a ținut în comuna Cîreșul adunarea anuală a Oastei Domnului.

Au fost prezenți frații ostași din următoarele comune: Logoj, Tapia, Logojel, Măguri, Sărăzani, Săceni, Jdioara, Jena și Tincova.

La sf. Lituaghie a predicat revizorul eparhial Ilie Câmpianu.

Sertarea de după masă, care a constat din cântări, cuvântări, declamări și o piesă religioasă a avut concursul neprecupețit al Păr. T. Birescu al locului, a Păr. P. Stamate din Sărăzani și în special al Dlui inv. dir. V. Roșu cu copii de școală și multa osteneală și aranjare a fratelui I. Stoia de acolo.

La cuvânt au luat parte Preoții I. Câmpianu și T. Birescu, inv. I. Roșu și frații I. Stoia-Cîreșul și T. Munteanu din Logoj.

Fr. N. Marconescu din Sărăzani a donat pentru fondul Oastei 100.000 Lei.

— INFORMAȚII —

M. S. Regele nostru Mihai I a fost decorat în ziua de 10 Mai c., de către Președ. Statelor Unite ale Americii H. Truman cu cea mai înaltă decorație, primind însemnele de Comandor Șef al „Legiunei pentru Merit“.

Zece Mai în Caransebeș, a fost sărbătorit de Biserica noastră prin Te-Deum-ul celebrat în prezența Prea Sf. Sa'e Păr. Episcop Veniamin și a autorităților locale.

A predicat despre însemnătatea zilei Păr. Prof. I. Bulea.

Ziua Eroilor din anul acesta a dat prilej credincioșilor noștri să și manifesteze recunoștința față de eroii neuitați ai Neamului.

Procesiunea prin lacrimi la cer dela biserica catedrală la cimitirul eroilor a însoțit-o numeroși credincioși și școalele din loc, având în frunte pe Prea Sf. Sa.

Parastasul s'a oficiat în capela din cimitirul eroilor de către I. P. C. Sa Arhim. Dr. L. Busuic inconjurat de 4 preoți și 3 diaconi, cu răspunsurile Corului Catedral, dirijat de Dl Cpt. I. Manole.

Cuvântul Bisericii l-a rostit Pr. Ilie Câmpianu revizor eparhial.

A mai vorbit Dl primpretor D. Mărăscu și Ll Lct. T. Narcist.

In 21 Mai a. c. s'a ținut în cadru festiv examenul de religie la școala primară și de aplicație din loc, împărțindu-se premii elevilor merituoși.

Păr. A. Nicolici din Teregova a fost declarat licențiat „magna cum laude” al Facultății de Teologie din București.

Felicitările noastre!

Dubiul quartet al catedralei, dirijat de dl. inv. G. Dobreanu a dat răspunsurile la serviciul divin oficiat la penitenciarul din loc în ziua de 21 Mai a. c.

Mulțumiri publice. Consiliul parohial ort. rom. din Caransebeș aduce pe această cale mulțumiri creștinești familiei consilierului eparhial D. Sgăvêrdia, care a donat bisericii noastre de sfintele Paști perdelele dela ușile laterale ale sfântului altar, în valoare de 2,500.000 Lei.

Bunul Dumnezeu să primească rugăciunile și jertfele binefăcătorilor sfintelor Sale bisericii!

Conducătorul Oficiului parohial din Surducul-mare aduce pe această cale mulțumiri creștinești următoarelor credincioase: A. Șola, Z. Popa, I. Minea, M. Peica, P. Barbu, E. Avram, S. Cârdu, M. Cocora, M. Enășel, A. Simu, M. Cocora No. casei 130, M. Cocora No. casei 80, S. Cocora și D-lui V. Bălan pentru dăruirea unui rând complect de odăjdii-noui sf. noastre biserici ort. rom. din Surducul-Mare.

Dumnezeu să le răsplătească cu darurile sale cele bogate.

Comitetul de reconstruire a vechei Mănăstiri Mrăcunea și pe această cale ține să mulțumească Conducerii Comunității de Avere pentru suma de Lei 14,200.000, acordată în scopul terminării lucrărilor dela această mănăstire. La fel aduce mulțumiri și următorilor donatori: Mon. A. Udrea cu 100.000 Lei, Dr. G. Ghimigieriu, avocat C. F. R. Timișoara cu 200.000 Lei, D. Butușină din Grebați cu 100 Kgr. porumb, 50 Kgr. grâu, 10 Kgr. ulei și altor credincioși cu suma de 552.000 Lei.

AVIZ. Din cauza scumpirii cunoscută de toți și independență de noi, suntem nevoiți a majora abonamentul la Foaia Diecezană, cum îl vom anunța în numărul viitor.

Rugăm Cucernica Preoțime să înțeleagă greutatea prin cari trecem cu apariția foii noastre și în interesul ei, și să nu se eschiveze dela micile sacrificii ce i-se cer cu abonamentul personal, căci și așa, abonamentele nu acoperă toate cheltuielile.

PARTEA OFICIALĂ

No. 747 C. 1947

„Astra Bănățeană”, cu adresa No. 18/1947, din 5 Februarie a. c., ne comunică următoarele: „In conformitate cu înțelegerea intervenită între „Fundatiile Culturale Regale” și „Astra” (bătrâna „Asociațiune pentru literatura și cultura poporului român” fondată în 1861 și pusă sub înaltul patronaj al M. S. Regelui) precum și în conformitate cu art. 205—207 din Instrucțiunile pentru aplicarea Statutului Fundației, inițiativa acțiunii culturale în Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș o deține Astra.

Fundațiilor le rămân doar căminele culturale înființate înainte de 1939.

Orice cămin înființat sau care se va înființa după 1939 trece de drept în cadrele „Aștrei” ca Cerc Cultural al Aștrei.

De aceea, pentru a nu involbura satele și a nu le vedea puse în neplăcuta alternativă de a alege între cercurile culturale ale „Aștrei” și căminele Fundației Regale, divizându-se în nuclee care se vor irosi în dușmăni și antagonisme locale”, îndemnăm preoțimea noastră eparhială, să lămurească pe fruntașii și intelectualii satelor asupra celor de mai sus și să sprijinească acțiunile culturale ale „Aștrei”.

Caransebeș, din șed. Cons. eparhial, ținută în 3 Mai 1947.

Episcop:
† VENIAMIN

Consilier referent:
Prot. Dr. M. Bănescu

Concurs

In baza ordinului Ven. Consiliu Eparhial Nr. 6368 B. 1946 din 20 Decembrie 1946 se publică concurs, cu termen de 30 zile dela prima publicare în Foaia Diecezană pentru postul de preot la parohia vacantă de clasa II din **Iertof**, protopresbiteratul Biserica-albă.

I. BENEFICII:

1. Sesiunea parohială cu estensiune de 30 jug. 1000 stp.
2. Birul parohial uzitat până aci.
3. Veniturile stolare uzitate.
4. Casa parohială cu grădinile și supraedificatiile economice existente și cu grădina, — estravilan — de circa 200 stp. „Ostru” peste apă, din donația Iancu Sava, în baza legatului esprimat de donator.

II. INDATORIRI:

Preotul ales este obligat a-și împlini toate datorințele preoțești și pastorale, a predica regulat în fiecare Duminică și sărbătoare, a catehiza la școala primară și a învăța elevii să cânte în biserică și la înmormântări, fără nici o altă retribuțiune. In cazul că preotul nu va împlini vreuna din condițiunile de mai sus, va pierde birul parohial. Toate impozitele după beneficiile de mai sus cad în sarcina preotului ales.

Cei ce doresc să ocupe acest post, întrucât vor avea cvalificațiunea cerută pentru parohia de

clasa II-a, precum și binecuvântarea P. S. S. Episcopului diecezan, să-și înainteze cererile, adresate Consiliului parohial din Iertof prin Prea Onoratul Oficiu protopopesc al Bisericii-albe.

Reflectanții se vor prezenta, pe lângă prealabila încunoștințare a Prea Onoratului Domn protopresbiter tractual, în vre-o Duminică sau sărbătoare în sfânta biserică, spre a-și arăta dexteritatea în cântare, tipic și oratorie, însă nicidecum în ziua de alegere.

Iertof, din ședința Consiliului parohial ținută la 9 Martie 1947.

Președinte:

Pr. Iancu Tilca

Secretar:

N. Cioloca

Nr. 18 — 1947.

În conțelegere cu Oficiul protopresbiterial

Răcăjdia, la 26 Martie 1947.

Ioan Oravișan
protopresbiter

În baza ordinului Venerabilului Consiliu Eparhial Nr. 205 B. 1947 se deschide concurs pentru întregirea parohiei vacante de cl. III din comuna **Zgribești**, protopresbiteratul Logojului cu termen de 30 zile dela prima publicare în Foaia Diecezană în următoarele condițiuni.

Alesul preot va beneficia de următoarele:

1. Casa parohială dimpreună cu intravilanul ei în estindere de 1200 stp.
2. Un intravilan de 1 jug.
3. Sesiunea parohială constatatoare din 32 jughere 976 stp. pământ arabil, un jugăr 938 stp. fânaș și 14 jughere tufiș.
4. 12 kg. (douăsprezece) de porumb, ori grâu de fiecare număr de casă la an, după împlinirea lui ca servicii.
5. Stola uzitată.

După toate aceste beneficii alesul preot va avea să suporte toate impozitele către stat, județ sau comună.

Nou alesul preot va avea să-și îndeplinească toate serviciile preoțești în Dumineci și sărbători, să predice regulat în sf. biserică, să catehizeze la școala primară și să efectueze toate serviciile față de credincioși.

Cei ce doresc să candideze la această parohie și au calificarea pentru ea, să-și înainteze cererea cu actele necesare Prea Onoratului Oficiu Protopresbiterial ort. rom. al Logojului, după ce în prealabil au binecuvântarea Prea Sfințitului Episcop de a putea candida la această parohie, și să se prezinte în vre-o Duminică ori sărbătoare cu încuviințarea Prea Onoratului Protopresbiter tractual spre a-și arăta dexteritatea în tipic, cântare și oratorie, până la alegere, însă nicidecum în aceea zi.

Din ședința consiliului parohial ort. rom. din Zgribești, ținută în ziua de 15 Februarie 1947.

Președinte:

Pr. Aurel Rusulescu

Secretar:

Alex. Bogănescu

În conțelegere cu Oficiul protopresbiterial al Logojului

Dr. Aurel Mihăescu
protopop

În baza ordinului Venerabilului Consiliu eparhial No. 44'6 B|1946 se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Foaia Diecezană, pentru postul de preot la parohia I-a, de clasa I-a din comuna **Vrâniuț**, protopresbiteratul Bisericii-albe, devenită vacantă pe urma morții preotului Simeon Bartolomeiu.

I. BENEFICII:

1. Sesiunea parohială în estensiune de 30 jug.
2. Birul parohial.
3. Venitele stolare uzitate.
4. Nefiind casă parohială, de locuință se va îngriji alesul preot.

II. INDATORIRI:

Preotul ales este obligat a-și împlini toate datorințele preoțești și pastorale, a predica regulat în fiecare Duminică și sărbătoare și a catehiza la școala primară, fără nici o altă remunerație.

Toate impozitele după beneficiile de mai sus, cad în sarcina preotului ales.

Cei ce doresc să ocupe acest post, întrucât vor avea calificarea cerută pentru parohii de clasa I, precum și binecuvântarea P. S. S. Episcopului diecezan, să-și înainteze cererile adresate Consiliului parohial ort. rom. din Vrâniuț, prin Prea On. Oficiu protopopesc al Bisericii-albe.

Reflectanții se vor prezenta pe lângă prealabila încunoștințare a Prea On. Domn protopresbiter tractual, în vre-o Duminică sau sărbătoare în sfânta biserică, spre a-și arăta dexteritatea în oratorie, tipic și cântare, însă nicidecum în ziua de alegere.

Vrâniuț, din ședința consiliului parohial ținută la 23 Martie 1947.

Președinte:

Cornel Petroviciu
paroh.

Secretar:

Ilie Braia

Comunicat

Aducem la cunoștința Cucerniciei noastre Preoțimi că *Dr. Aurel Bugariu, avocat în Timișoara, Piața Unirii, Nr. 11* a tipărit de curând însemnata lucrare „*Cronica Banatului de Nicolae Stoica de Hațeg*”.

Lucrarea tratează sbuciumul Românilor și îndeosebi al ortodoxilor din eparhia Caransebeșului dintre anii 1683—1827.

În mod special se cuprinde situația parohiilor eparhiei Caransebeșului în urma războiului turco-austriac dela anul 1788, la care cronicarul Nicolae Stoica de Hațeg, protopop al Mehadiiei a fost martor ocular.

Prețul este de 46.000 Lei.

Recomandăm această lucrare Cucerniciei noastre Preoțimi. Doritorii de a o avea se vor adresa autorului, la adresa de mai sus.

Caransebeș, la 23 Mai 1947.

Consiliul eparhial